

УДК 338.3:633

Педченко О. Ю.

студентка групи ЕП – 14 ВСП «Житомирський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ»
(науковий керівник: к.е.н., викладач ВСП «Житомирський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ» **Маліновська К.О.**)

Роль підприємств Житомирщини у виробництві видів продукції

Житомирщина є одним із провідних як промислових, так і сільськогосподарських регіонів України, що відіграє значну роль в національній економіці завдяки багатству природних ресурсів та вигідному географічному положенню. Тут зосереджені підприємства добувної, деревообробної, будівельної та харчової промисловості, які забезпечують як внутрішній ринок, так і значну частину експорту. Добувна галузь є однією з останніх: Житомирщина лишається багатою на корисні копалини, такі як граніт, кварцит, каолін і титанові руди, що робить регіон ключовим постачальником будівельних матеріалів України та за її межами.

Сільське господарство є однією з ключових галузей економіки Житомирської області. Завдяки родючим обґрунтуванням і сприятливим кліматичним умовам регіон спеціалізується на вирощуванні зернових, овочів, технічних культур та виробництві молочної і м'ясної продукції. Житомирщина також відома своїми досягненнями в галузі вирощування картоплі, представляючи це один із результатів сільськогосподарської продукції регіону. Безліч фермерських підприємств області активно впроваджують сучасні технології у землеробстві та тваринництві, що сприяє підвищенню продуктивності та якості продукції. Частина продукції експортується до країн Європи та інших країн, забезпечуючи сільському господарству допоміжний джерелом доходів та підвищенням конкурентоспроможності.

Завдяки природним ресурсам, розвиненій інфраструктурі та експортним можливостям, підприємства Житомирщини виробляють продукцію, важливу для економіки регіону і країни. Проте їх подальший розвиток залежить від здатності адаптуватися до змін на світовому ринку та вдосконалювати виробництво для підвищення якості продукції й конкурентоспроможності.

Розподіл обсягу виробленої продукції підприємствами Житомирської області представлено у таблиці.

Таблиця. Обсяг виробленої продукції підприємствами Житомирської області за 2020 – 2022 рр.

Галузі	2020 рік		2021 рік		2022 рік	
	Млн. грн	У % до загальнопоказника	Млн. грн	У % до загальнопоказника	Млн. грн	У % до загальнопоказника
Сільське господарство	22337,8	21,64	24878,5	20,22	21705,7	19,84
Промисловість	47221,4	45,74	56058,2	45,57	51931,9	47,48
Будівництво	5076,1	4,92	5652,3	4,59	4800,9	4,39
Оптова та роздрібна торгівля	17210,0	16,67	21609,5	17,56	18485,3	16,90
Транспортне обслуговування, складське господарство	4224,3	4,09	5215,9	4,24	2962,9	2,71
Інформація та телекомунікації	3709,2	3,59	5153,8	4,19	8012,6	7,33
Фінансова і страхова діяльність	109,5	0,11	131,3	0,11	18,7	0,02
Операції з нерухомим майном	1139,8	1,10	1548,0	1,26	932,1	0,85
Професійна, наукова та технічна діяльність	1959,7	1,90	2398,9	1,95	412,9	0,38
Освіта	129,7	0,13	170,4	0,14	56,5	0,05
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	118,9	0,12	211,1	0,17	59,1	0,05
Всього по області	103236,4	100	136717,6	100	113771,0	100

Джерело: [2]

Як свідчать дані таблиці протягом 2020 – 2022 років підприємствами Житомирської області було вироблено продукції на суму від 103236,4 тис. грн у 2020 р. до 123027,9 тис. грн у 2021 р., що є найвищим показником за 3 роки. Зниження обсягів виробництва у 2022 р. по відношенню із 2021 роком на 13649,3 тис. грн або на 11,1% пов'язано із початком повномасштабної війни з державою-агресором та припинення діяльності певної кількості підприємств та скорочення обсягів виробництва діючими підприємствами.

Структурна складова видів продукції показує, що найбільша частка припадає на продукцію промислового виробництва. Її доля в середньому за 3 роки становить 46%. Це свідчить про те, що промисловість є одним з переважаючих секторів економіки Житомирської області. Так у 2020 році обсяг продукції промислових підприємств становив 47221,4 млн грн та складав значну частку загального обсягу

Секція 2. Економічний розвиток в умовах цифровізації економіки та суспільства

на рівні 45,74%. Наступного року обсяг зріс майже на п'яту частину, сягнувши 56058,2 млн грн, при цьому його частка трохи зменшилася - до 45,57%. У 2022 році спостерігається незначне зниження обсягу продукції до 51931,9 млн грн, однак частка промисловості в економіці регіону залишилася значною, сягнувши 47,48%. Незважаючи на недавнє скорочення, саме промисловість і надалі залишається провідною галуззю Житомирщини.

Також суттєву питому вагу в обсягах виробленої продукції займає продукція сільськогосподарського виробництва. Так у 2020 році обсяги виробництва продукції склали 22337,8 млн грн, або 21,64% від загального обсягу, у 2021 році обсяг зріс до 24878,5 млн грн (20,22%), а у 2022 році обсяг зменшився до 21705,0 млн грн (19,84%). Це свідчить про деяке зниження активності в аграрному секторі протягом досліджуваного періоду. Особливо варто відзначити протягом цього періоду коливання продуктивності певних сортів, періодична продуктивність яких була схильна до непередбачуваних коливань погодних умов і глобальних ринкових умов, що підкреслювало притаманну непередбачуваність, з якою стикаються фермери. У той час як загальний обсяг виробництва знизився, деякі спеціалізовані операції реалізували незначне зростання, що підкреслює різноманітність викликів у сільській економіці.

Оптова та роздрібна торгівля також мають значний внесок у загальний показник обсягів виробництва продукції, при цьому обсяг та частка від цієї галузі за період 2020 – 2023 роки є майже стабільною.

Значно нижчі показники питомої ваги у структурі виробленої продукції підприємствами Житомирської області мають інші галузі і майже всі з них мають зниження обсягів виробництва у 2022 році, крім галузі інформації і телекомунікацій. Не дивлячись на складні економічні та соціальні проблеми підприємствами цієї галузі було нарощено обсяг у 2022 році у порівнянні із попереднім роком на 2858,8 тис. грн або на 55,5%.

Будівельна галузь у 2020 році показала обсяг виробництва на рівні 5076,1 млн грн (4,92%). У 2021 році обсяг зріс до 5652,3 млн грн (4,59%), проте у 2022 році показники впали до 4800,9 млн грн (4,39%). Така динаміка може свідчити про труднощі в галузі через економічні умови або зниження інвестицій в інфраструктурні проекти.

Аналіз динаміки та структури обсягів виробництва продукції підприємствами Житомирської області за 2020-2022 роки показав, що галузь сільського господарства залишається одним із провідних аграрних центрів країни, завдяки чому забезпечується стабільне виробництво зернових культур і розвиток рослинництва. У Житомирській області аграрний сектор продовжує відігравати важливу роль як у внутрішньому постачанні продукції, так і в експорті, що підвищує його стійкість. Промисловість зберігає стабільно високу частку у структурі регіональної економіки, що свідчить про значний внесок цієї галузі у виробництво продукції. Важливу роль відіграють харчова та легка промисловість, а також деревообробна сфера, зокрема виробництво меблів та дерев'яних виробів. Промислові підприємства регіону продовжують не тільки забезпечувати внутрішні потреби, але й активно експортують продукцію на міжнародні ринки. Оптова та роздрібна торгівля також залишається важливою складовою економіки області. Цей сектор сприяє розвитку підприємницької діяльності, забезпечуючи місцеве населення товарами та послугами. Сектор інформації та телекомунікацій стабільно зростає, слідує загальним світовим тенденціям до впровадження цифрових технологій. Розширення цього сектору в Житомирській області може бути пов'язане з активним впровадженням інформаційних технологій у бізнес-процеси, а також із зростанням попиту на телекомунікаційні послуги, особливо під час пандемії та війни. На відміну від цих стабільних секторів, будівництво, транспорт, професійна діяльність та операції з нерухомим майном зіткнулися з труднощами. Падіння обсягів виробництва в цих галузях може бути зумовлене економічною кризою, спричиненою пандемією COVID-19, а також наслідками війни, що призвело до зниження інвестицій та скорочення попиту на будівельні й транспортні послуги. Таким чином, попри деякі економічні виклики, Житомирська область демонструє стійкість у таких ключових галузях, як сільське господарство, промисловість, оптова торгівля та інформаційні технології. Подальший розвиток Житомирської області буде визначатися тим, як швидко вдасться стабілізувати загальноекономічну ситуацію в Україні. Важливим фактором також залишатиметься відновлення інвестиційної активності як внутрішніх, так і зовнішніх інвесторів. Це сприятиме модернізації інфраструктури, розвитку нових підприємств та створенню нових робочих місць. Регіон має значний потенціал для подальшого зростання, за умови активної підтримки інновацій та розвитку цифрових технологій, що стає все більш важливим для конкурентоспроможності на сучасних ринках.

Джерела та література

1. Л. В. Зав'ялова Україна: сільське господарство. URL: <http://surl.li/neszdf>
2. Головне управління статистики у Житомирській області. URL: <http://surl.li/bgaxqs>
3. Геопортал містобудівного кадастру Житомирської області. URL: <http://surl.li/jnrmhp>